

Előfizetési árak:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 30 „
Néptanulóknak egész évre	4 „ — „
Egyes szám ára	10 „ — „
Hirdetési díjak:	
Háromhasthos petit sor	8 kr.
Nyiltérben sorokint	15 „
Bélyeg minden hejtását	30 „

BAJA

vegyes tartalmu hetiközlöny.
Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztői iroda,
hova a lap szellemi részét illető kéréseknek és közléseknek intézendők:
rő-utca 337. sz.
Levelek csak berendezésben fogadtnak el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatálba — Paul Károly ügyvege könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-tár, Scheiber-féle ház.)

Levél a szerkesztőhöz.

Örömmel olvastam e lap mult évi 51. számában az „Ujjfajta szédelgésről“ közölt cikket, alkalma benne ostromozott visszaélések nem igen alkalmasak öröm ébresztésére, mert ha valahol kárhözható a szédelgés, bizonyára az irodalom teréről kell azt, mint ártalmas gyomot, kiirtanunk.

A képtelenségekkel spékelt és szörnyjellemeket festő olvasmányok korát éljük jelenleg, s ennek okait, sajnos, nem egyes vállalatokban, hanem a butaságot vagyonszító ferde intézményekben kell keresnünk, a minek fejtegetése azonban messze vezetne a tárgytól. Elég az hozzá, hogy a valódi intelligenciájú vagyonos osztálynak csökkénése s a kapzsiság utján vagyonszágra vergődő butaságnak szaporodása teszi azt, hogy a közönséget kereső író kelendő portékát iparkodik gyártani.

Ez áramlat külföldről hozzánk is becsapott, különösen pedig az utóbbi pár évben a jutalomképekkel való csábítgatás kapott lábra valami Benzinger bécsi és prágai kiadó részéről, ki nem elégtelven meg a német és cseh közönséget, nálunk is kanalizálni akar, és sajnos — kanalizált is.

A házalás (colportage) utján való könyvárulás annyira elterjedt már külföldön s részben nálunk is, hogy az ellen küzdeni bajos, tekintve pedig azt, hogy ez által oly helyekre is jut könyv, a hova különben tán soha be nem hatolt volna, továbbá, hogy nincs oly rossz mű, melyből valami jót tanulni ne lehetne, a házalás által talán oly terek termékenyíthetők meg az irodalom számára, melyek eddig kopáron heverték.

A »Baja« tárcája.

Szerelmes levelek.

— BRÉSZLÉYKE. —

Lespá után francsiálból fordította: **Tihanyi.**

I. Levél Margithoz.

Midőn e kis levelet bontogatja, sohase törődjék vele, ki vagyok, mi vagyok? Elég tudnia, hogy szeretem, és hogy viszonszerelmet nem merek remélni.

Ha épen tudni akarja nyivoltamat, válaszonban valamit, a mit legjobban szeret, egy kedves madárkát, virágot, valamely édes illatot, vagy bármelyik kedves dalát.

Szeretem önt, és ezt mindekének bevallom, még imádójának is; igen, mert az én szerelmem másféle; olyan mint egy jó testvéré.

Tudom, hogy ön szép, szellemes, jó! Tudom, hogy szereti a szép pajkos ifjakat — én egészen más vagyok. Látja, édes Margit, a poeta inkább szellemiségekben keresi a feltűnést, és semmi áron sem akarja szárnyalással a földet érinteni.

Ön szöke mint Fernarina, elragadó mint egy helén nő, magas, karcsú, szoborszerű. Talán azért szeretem? Nem. Ezért sohase tudom szeretni.

Ha meglátna, bizonyosan rútnak, unalmasnak találna, sőt még ki is nevetne. Nincsenek is igényeim. Egész vágyam szerény, tisztelőteljes közeledés.

Láttam önt néhányszor; ne kérdezze hogyan és hol? Arcom sohase szökte elárulni szívem titkait. Így, ha önt távolról, ismeretlenül szeretem, tán fog egy kis vonalomat érezni hozám.

Ne gondolja Margit, hogy én életmódját, állását nem tudván, nem becsülöm. Igazán nem kérdezősködtem, mégis megtudtam. Kegyed egy divatrua kereskedésben varrogat. Reggeli 8 órakor már munkához jut; kedves munka: csokrok, szalagok, a szép ajkáról

Delectando docere régi elv, s az erkölcsiséget méltányló és a valószínűség határán túl nem haladó regényekkel leginkább valószínű.

De az említett külföldi szédelgésnél legelőször is boszantó az, hogy míg hazánkban minden jóra való író a nyelv mivélésére törekszik, a külföldi áruccikkek annyira kifémítják szép nyelvünket eredetiségéből, oly botrányos fordításban jelennek meg, hogy olvasásukkor a magyar nyelvérzék felháborodik. A szédelgés pedig főleg a jutalomképekkel történik, melyek értéktelen színnyomatok, mert a kiadóra nézve ez is nagy nyereszkedés tárgya. Megtörténik, hogy mintául szép képet mutatnak, a jutalmul adott kép pedig csak változatára nézve hasonlít hozzá.

Elvégre a jutalomképekkel való ösztönzésben sem volna megrónni való, ha megfelelőnek az ígéretnek, mert a művészet az irodalommal rokon s a szép iránti érzéket ápolja. De megrovandó az, ha pl. 2 frtért oly képet ígérgetnek, melyet 12 frt értékűnek állítanak s nem ér 50 krt.

Ily visszaélések ellen azonban nézetem szerint az irodalom szava nem elég hatásos gyógyszer, mert ez a közönség ama részéhez hat el, mely többé-kevésbé maga is megtudja magát óvni a kizsebeléstől, a mennyben műveléssel bír. E mellett a nagyobb rész védtelenség marad, mert az irodalom szava nem jut el hozzá, és nem rendelkezvén a házalás közegeivel.

A szédelgést saját terén kell felkeresni és saját fegyverrel megverni, a mennyben jobb irodalmi termékeket nyújtunk s valódi műbecsessel bíró jutalomképeket adunk.

egy-egy vidám dalocska kíséretében. Este felé egy új látogatja meg önt; ön nyájában karjába fogózik és elcsátálnak, hova? Miért kérdezném? Szeresse ifjút, Margit. Szeressen azonban enzem is, hisz én nem akarok kedvese lenni; mert én nem vagyok sem férfi, sem nő, — hanem egy vándor gondolat; nem vagyok a jelen, hanem a jövő. — Nem vagyok valóság, csak érzés!

E levelet önnek egy siketéma adja át, ki engem sohase látott. Az irás nem enyém, nem az én kézirat. Ha elolvasta, gesse meg.

II. Levél Margithoz.

Önök tegnap sajtáságos esete volt, ablaka függönyét letépték; — midőn sétálni ment, arca sajtáságos fehér volt, — miért rizporozza ugy be? Aztán minék az a sok szalag, kirívó cíoma? No ne haragudjék, hogy oly vakmerő vagyok — hisz én óhajtom, hogy mulasson a mint testéik, nem akarok morális leckét sem adni; de a nevelésből szeretném megóvni. Még egy atyai tanács: iszonyt olyan termete van, mint egy hercegnek, miért fizik ugy be magát? Ne tegye többé.

Képelem, mily vizsga szemmel nézi, valjón nem látja-e meg valahol titkos levelezőjét? Es csakugyan lát egy-egy gazdag orosz birtokost, valamely kővér nyárs-polgárt — az egyik sem vagyok!

Jobb is különben, kedves kis testvércém, ha ismeretlenek maradunk. Ne gondolja ám, hogy én valami kegyetlen, érzéketlen ember vagyok. Ha tudná, mennyit sóhajtozom, — mily melegséggel ismételném nevét: Margit, Margit!

Ez második levélem. Ha félbe kellene hagynom, ha önnek terhére lenne e levelezés, kétsébe esném. Ah! igaz, van még egy mód. A keletiek, a szerelme tanárai — már régóta a virágok abc-jét használják. Akarja ön ezt? Epen méjus van. Az év is kezükre játsszik — ha holnap egy nevével viselő virágot? Túz fel

Ily vállalat alapult tavál Mehner Vilmos budapesti kiadónál, s megkezdett oly fordított regényekkel (Szulejka), melynek szerzője a nagy német közönség előtt szép hírnévre tett szert minden rendű s miveltésű olvasókra nézve érhető s vonzó irányával. A regény a török és orosz birodalom multjából van merítve, s a jelenleg fenforgó politikai kérdésekre is világot vet, különösen a török viszonyok beható tanulmányozása, o nemzeti igazsághü jellemzése által.

E regény szives fogadtatásra talált s mivel a hozzá jutalmul adott képek jeles festések műveiről készült olajsínyomatok és bolti árak körülbelül annyi, hogy a vevő e képeken a regény árát gazdálkódja meg, a műértő közönség körében is számos pártolóokra lelt.

E vállalattal már jelentékenyen meg lett csökkentve a külföldi szédelgők hitele s az idén ugyszólván e et-haltáhar kezeltkezett belőle.

A most említett budapesti vállalatban ugyan is az előbbi regény szerzőjének másik történeti regénye a „Gályarab“ (Der Galeerensclave) indult meg, mely Verence köztársaság multjából van merítve s tárgyára nézve a legszigorubb erkölcs-bíró sem tehet kifogást. E regény hőse az önzetlen, mondhatni makacs becsületességű jellen: mintaképe.

A külföldi kiadó ennek híret vevén, a lételet veszélyeztető hazai vállalatra öldöklő csapást akart mérni az által, hogy ugyanazon művet közli kifémított nyelven s „Kalózkirály“ címmel ellátva a magyar költészet szűzies korára emlé-

hadjékül: egy harmadik levelemet is veendi. Oh nap! vigyázz a kertek és mezők százszorszájeire!

III. Levél Margithoz.

Hogy mit kívánok? Mi lesz jövőm? Keblemben vulkán dühög, szívenem egész vihar van, én a halandók legszerencsétlenebbike vagyok — tegnap egész nap viselte a virágot... Mit jelentenek ez Talán szeret? De miért szeretne? Szegény leány, bizonyosan valami kedves ideált teremtett képzelteében. Félek, hogy ugy van, és ön nagyon keserűen fog csalódni.

Legjobb lesz szakítani, nem írok többet. Megismerem sohase fog, e reményről mondjon le örökre. Isten áldja meg, kedves Margit, kit e földön legjobban szerettem!

Egy ablakba tett levél ahhoz, ki többet írni nem akar.

Három levelet vettem, s most már csakugyan elhallgattok. Kicsoda ön, ki így megzavarta nyugalmaomat? De legyen bárki, én megszerettem. Huszszor is át meg átölvöltem imádtott levelét, töprengék, ki lehet az író — fájdalom semmi, semmi nem jött felvilágosítani!

Emlentem Lenormand kisasszonyhoz, ki belát a jövőd titkaiba, — száz frankot kért a jóslatért. Hosszu gondolkodás után így szól:

- Önnek két kedvese van.
- Igen, viszonzám én.
- Az egyik, a kit nem szeret, barna.
- És aztán, asszonyom...
- A másik — a másik... a kit szeret, halvány, szenvedő...
- Miért szenved, asszonyom?
- A jónő új kártyát vett elő.
- Leányom, vegye vissza pénzét, — vannak a kártyában ilyen ritkán előforduló kényos dolgok; im itt egy példány. Ön önnek nem jöveddölhetek.
- Tehát semmit sem fogok megtudni?
- Semmit.

kezdő, „Thimér“ név alatt eredeti regény gyantát árulja.

A ki a művet olvasta, halókirálynak nyomát sem találja benne, hanem igenis szeplőtlen jellemű höst, a ki mindentüél védi az ügyfogyotakat, az ártatlanságot s hazáját megmenti a rémurlától.

A kiadók szoktak ugyan hirdetényeikben azt útni, a valónál többet is mondani, de nézetem szerint lelkismeretlen fordító az, ki a „Geschäft“ szempontjából magát a művet is elferdíti.

E felelősgötással az igazság érdekében tartoztam, mert úgy a tavali, mint az utóbbi művet is én fordítottam, valamint az egymással jelenleg küzdő két rendbeli vállalat közti különbséget tüzetesen ismerem.

Ohajom az, hogy e küzdelemben a magyar vállalat vereségűk előnyre s kiszorítsa az idegent, mely csupa nyereszkedési ódjja mellett még nyelvünket is kíméletlenül rongja.

Ásványi Ferencz.

Úti rajzok.

Felolvasta a zombori népkörben

Virtor Károly.

(Folytatás.)

Il Campanile közvetlen szomszédságában van a Szt.-Márk temploma, vagyis kérem ez kevés — basilikája.

Szt.-Márk a velenceiek védszentje, Szt.-Márk nevének hangzatosává harcolt a régi Velence, mikor még köztársaság volt.

Hagyjuk azonban a történelmet s mielőtt belépünk a basilikába, tekintsük azt meg kívülről. Monumentális épület, római s bizanti izlésben épült. Új kupolája az ég felé büszkén emelkedik. Főhajráta fölött a történeti nevezetességű 4 érc-ló, mely alulról is életnagyságban látszik: a monda szerint ezen 4 érc-ló még Nero diadal-ünnepéit ékesítette.

A templomba lépve elmondhatjuk: ez csakugyan érdemes arra, hogy Isten házának nevezessék; híres mesterek fresco s szobor művelégyaránt díszítik a belsejét. A lábra vígyazni kell, mert a mozaikon könnyen csuszlik, pedig e mozaikot 600 évvel ezelőtt csinálták s az még ma is szép s az idő vasfoga vajmi keveset árthatott neki.

A főoltár alatt nyugszik Szt.-Márk evangélistája földi maradványa; nem csoda, ha annyi jámbort térdén állva lát az ember imába merülni.

E nagyszűrű templomnak további leírásába azonban nem bocsátkozhatom, mert ahhoz nagyobb műdér-

lem volna szükséges, nekem is meg kellett elégednem azzal, mit laicus szemem láttak s felfogni tudtam.

Szt.-Márk basilikája mellett van az ugynevezett torony-óra, mely művészi alkotásáról nevezetes. Az épület tetéjére van ugyanis illesztve egy nagy harang s két érc Vulkán hatalmas kalapáccsal veri azon az órákat s negyedeket; bizonyos ünnepek s ünnepek alkalmával azonban megjelenik a 3 napkeleti király is s Máriaának hódolatát mutatja be; s mindet természetesen gépezet által lesz előidézve.

Idé nem messze s ugyancsak még mindig a Szt.-Márk terén van a Doge-palota is, főhomlokzata azonban a nagy csatornára néz.

Eredete visszaseík Velence fénykorára. Góth és velencei izlés váltakoznak rajta, egymást kiégyesítik s emelk. 107 oszlop tartja össze a merész íveket.

A hatalmas dogék már örök álmaikat alusszák, kalálítéletek már nem hangzanak a termekben, a kizó kamrák s setét börtönök egészen néptelenek lettek, a halálal kiadók fájdalmas nyögései nem hallatszanak, a sobajók hídján már nem a kivézzendők, hanem turisták járnak: szóval csendes lett a palota, a fényes termek már csak az összehalmozott múnkecskek őrzik, a belépés felügyelet alatt szabad; lépünk azért mindjárt a hajdankori nagy tanács-terembe. A dogék arcképe, a sábtól az utolsóg egymás mellett foglalnak itt helyet kell magasságban, jó szem kivetheti vonásaikat, minden fő megannyi tanulmány alak; büszkeség s határozottság a kegyelenségig: a fő jellemvonást képezi az arcon. Tintoreto, Veronese Pál s több jeles olasz festő remekmveit mai nap is bámulja laicus egy mint műtörtéte remben.

Az arany ékítmények az idő meghomályosította ugyan, de azért minden szép és nagyszerű még itt; a historiai emelk pedig még neveli becset minden megörzött tárgyank.

A leirt fény és pompának ellenkezőjét találjuk, ha a doge-palotához tartozó kizó kamarákat s setét börtönöket tekintjük meg.

Borzadás fogja el az ember lelkét, ha fákljafény mellett magyarázza a cicerone, hogy itt nincs hely, melyet embervér ne áztattott volna.

Velence vérbírál kizó eszközök alkalmazása mellett vallatták a vádlottakat a rendesen megtalálták is a bűnöst, mert nem csoda, ha a hóhér kizsánsaira olyan vallomást tett ki, amilyet csak akartak belőle kisajtolni, saját beismerés alapján pedig halálra volt ítélték bárki; de hány ártatlan politikai vádlott, hány szabadságért küzdő nemes sziv vagy emberi boszú áldozata is vértzett el e szók börtön folyosókon, honnét a fejtől megfosztott test egyenest a csatornák mélyében találta végy nyugnyelt!

Es ezen kizó kamarákat akkor még is az igazság kamaráinak neveztek. Mily rút arculecsapása ez az igazságnak, — ezen igazság kamarájába bejuthatott a legjobb is akkori időben. Elég volt egy névtelen levelet becsusztatni az érc oroslán százába s az iratban vala-

kit politikai vagy bármily bűnről vádolni; a hóhér általi kizsátás beismerése birta a vádlottat.

Ha egy rém idét fordított e börtönök megtekintésére, vágyakozunk onnét ol s napvilágra jönni; nap-sugár s szabad levegő, akkor tudjuk csak ezeket kellőképen megbecsülni, ha nélkülözünk kell ezeket!

Még mindig Szt. Márk terén: vagyunk. A hajdani nagyság palotájának ép áttellenében van a mostani nagyság palotája: palazzo reale; ott ó, itt új izlés mindenütt, nem mondhatjuk azonban azt, hogy az ó nem szép s az új mindenben szép volna.

A királyi palota egy hosszukás 2 szoba soros épület, egyik szoba sor a nagy csatornára néz, a másik a Szt. Márk térre. Ha a szobák hosszu során az egyirányban levő ajtók kitarák, az első szobában álló az utolsó szoba ajtajában álló embert csak kicsiny gyermeknek nézi.

Fény és pompa, az újabb izlés remekeivel van a királyi palota dusan megrakva; itt minden arany, selyem, kristály. Való és finom minél, mit a szem lát, és e termetek nem lakja senki, ritkán jó ide az uralkodó, a termek drága szőnyeget szerint jobbára csak a turisták cipő koptatják.

Hiába, ilyen az élet és a sors, egyik nem képes uradalmat és törmet bejárni, a szegény vjksját elérverek feje fölött.

Ha a Szt. Márk terén járunk, nem kerülhetik el figyelmünket a sztréks színt galambok.

Ezrivel lejik el ezek a tért s épületeket, és oly szeldek, hogy vigyáznunk kell, hogy valahogy rájuk ne lépünk. Ha pedig morzást vagy valamely más élelmi szert dobálunk nekik, kére s vállra ropólnak. — E galambokat nem bántja senki, a kegyelet őzri őket, maguk pedig a közelérol épületek s tornyokban fészkelnek. Mondják régi időben, egy hajdánt alkalmával, a pósta galambok nevezetes s jó szolgálatokat tett k Velenceék; azóta tartja s eteti utódaikat a város. 1849-ben, midőn Velencét ostromolták és az élelmi szerek már kifogytak, még akkor sem bántották e galambokat.

(Folytatjuk.)

A fővárosból.

Budapest, február 3. *)

Háború van a fővárosban. Nem azt a háborút értem, melyet a rendőrség hóles taktikája alkotmányellenes elveinek keresztelt nemzeti érzelmek ellen indított, hanem azt, melyet Carneval herceg a hózz telt esték unalmának üzent.

A redoute Janus-ajni kitarák, Róz Pali lekesültén húzza az „indulót”, toborzó zászlók hivogatólag lobogtatják szőryaikat, talpra a ki csak bír, itt az idő: most vagy soha!

Itt, a parquetirozott harctéren, kezét nyujtanak

*) Tárgyalmas miatt molt számunkból kimaradt. Szerk.

Margit III. levél az ismeretlenhez.

Nagyon győnye vagyok, barátom, alvezek aziek bezselni, annyit kölogők, hiszen nehezen veszek lélekedet, vajljon mi lehet ez? Őn, ki már hat hó óta szivem orvosa, nem tudná megmondani? Olyan búis vagyok, kedves barátom, talán nem látom többé kinyitni a szászszorcsépet, — nincsen álomom, naponkint látom pirulni a hajnal, látom hullani a virágokat, mintia mindéggyik egy rész lemele életemből. Egy gondolat vigasztal, életemben nem akar látni, majd ha most meghalok, ott tül találkoznak? Őn el fog jönni síromhoz, hallgatni fogja, mint sir lelkem — olyan jó lesz majd ott imádkozni!

E levél Margit utolsó kézirta volt. Ott fektűt ágyában . . . arca halvány volt, lélekezete rövid, szemei sajtáságos tüben égtek.

Az orvos ágyához lépett.

— Mit kíván, kisasszony?

— Virágot, sok virágot.

— Hiszen tél van, a virágot meghaltak.

— Tél van már?

— Igen, majd tavasszal szedhet kegyed a mezőkon sokat, a mennit csak akar.

Margit búsan lehajta szép fejét.

— Oh, tavasszal már ott nyugszom anyám mellett. — Bohó, — mondá az orvos, megfogja jéghidig kezét — meglátja csak, milyen vidáman fog sétálgatni kűnn a mezőn.

Ezek után az orvos a belépő lelkészhez fordult — Allig él még egy órá.

Az egyház szolgálja és a halokló együtt maradtak. — Atyám! — mondá a leányka — adja fel nekem az utolsó szentséget, mert én meghalok.

— Az isten megmenti, gyermekem — mondá a

gasban lebegtem, mintha valami a felhők felé vont volna — elvesztém eszméletemet.

Magamhoz tértem paradicsomban voltam. Fényes ágyban fektedem, gazdag butorzat, nehéz függönyök, vakító világság . . .

Mit mondják többet? A befodott levél szerelmi nyilatkozat volt. A kisasszonynak igaza volt; kék szemem, sötét hajam nem hagytak soha nyomborban. De én nem szerettem azt, ki vagonát lábaimhoz tév: hanem ő mindent eltűrt, sohsem panaszkodott, bírsmit bántam vele. Oh, ha tudná, mennyi mindennek birtokába jutottam — de nem beszéltem meg, csak azon néhány fillért őriztem, csak abból adakoztam a szegényeknek melyet munkámmal szereztem.

IV. Levél Margithoz.

Hogyan fejezzem ki örömmöt, drága Margit? Őn ismét felvette az ártatlanság fehér ruháját — őn szakított a gróffal? Elhagyta fényes lakását, ledobta csillogó öltönyeit? Ez szép volt öntől, nagyon szép.

Boltban láttam dolgozni, úgy állott őn, mint egy kis Murillo szűz. A szegénység felemelte. Im itt küldök 50 frankot, nem akarám nagy szükségben tudni. Elfogadhatja pirulás nélkül. Minden levélben kérdi mi vagyok, és még reménye van engem megismerhetni . . .

Hagyjon fel e csalfa álomokkal, — nem fogok alászállni ama magas helyről, melyen élek. A világi dolgokkal nem érintkezhetem.

Minek önnék az arc, az alak, ha a szivet bírja? Isten láthatatlan és mégis szeretjük. — Éjjel ne írjon, a gyertyavilág rongja a szemet, álmátlanul tesz. Ne keresse úgy hozzáim intézett leveleiben a stytl! Irjon egyszerűen, a mint tolla alá jön, bízzék bennem. Végre fogadja hálmat, — utolsó levelelevel nagy kincset küldött nekem, egy fonatot gyönyörű hajból. Az öröm elvette eszemet — térérd hullottam, hogy kifejezhessem boldogságomat. Fogadjon el tölem viszonzást, de ne szégyelje magát, ne haragudjék, édes kis testvérem!

egymásak a legnagyobb elvi ellenségek, karöltve jár a vidor jogász a komor bölcsészessel, a technikus a medikussal, az athleta a bölcsődéssel, — hogy is ne, mikor közös az érdek, közös a cél, közös a — deficit.

Hiába — nem megy, nem megy.
A hálibizottság buzgalma határtalan, a lady-patronessae szeretetreméltósága köveket olvaszt, a rendezők nyájias serege tenyerén hordja körül a publicumot, — és még sem megy.
Terspichore oltárán ne éjjen hát többé áldozat vesztüze?

Ennek a műzának is megástuk tehát sirját?
Az ifjuság kérelmében halt-e ki a lelkesülés, a kedv, a vidorság vagy a papák zsebében állott-e be az apály? Nem merem határozatlan eldönteni, de tudom — mert érzem — azt, hogy a fővárosi ifjuság, az utóbbi időben bazafás s nemesi intencióknak elnyomására irányított mag a s a b b pressai által, ha nem is elcsüggedve, de minden esetre mellyen megbánva s önértében sérte mindinkább visszavonul azon köröktől, melyek neki az erőszak fegyverével hadat izentek.

A mi pedig a másik alternatíváért illeti, annak oka talán a még mindig fény s pompának tömjénező korszellemben sarkal, melynek niveaujára emelkedni vajni kevesen tudnak már.

Midőn e sorokat írom, az egész város a legnagyobb aggodalommal tekint a távol kelet felé, hol az ifjuság küldöttsége időz. Azon napon, melyen örömtől dobogó keblünkre vették őket már ölelhetni, kaptuk a leverő de egyszersmidőn megnyugtató hirt, hogy egy iszonyú tengeri vihar közepett három napig életveszélyes hanyattatás után szerencsésen vissza érkeztek — Konstantinápolyba.

Elindulnak-e mász onnan, avagy a kiállott farsadalmakat pihenik-e még ki? ez óráig bizonytalan; ma fog a 60-as bizottság holéitükről táviratilag adólistást szerzeni. És az aggodalmak közepett még azon reményben sem szabad magunkat ringatnunk, hogy kedves barátainkat, a magyar nemzet osztatlan bizalmát s rokonszenvét bíró küldöttséget ünneppel fogadni meg lenne engedve, mert a kormány bölcs politikájá nagy-mérűl intézkedéseket tesz, hogy a szivélyes s rokonszenves fogadtatásban rejli demonstratióknak elejét vegye.

Ók, kik az egész nemzetre annyi fényt és dicsőséget árasztottak, kik az oszmánokat apáthiájükből felebrszerve önerögük öntudatára emlékeztették, a hirtelen beállott fordulatnak fő tényezői voltak, nem érdemlik meg, hogy egy forró kézzorítással köszönetet szavazunk nekik?

És ha elég szerények volnának megkérdezni, hogy ugyan miért? — azt válaszolják nagy bölcsen, hogy mi ezt még nem értjük, mi csak menjünk könyveinkhez. — *)

Örömmel tudosítom e lap tisztelt olvasóit, hogy Baja városi derék fiának, Kohu Gusztáv ügyvédjelölt úrnak — ki szintén a küldöttség egyik tagja — ígé-

*) Azóta a helyzet változott. Szerk.

lelkész szomoruan, keze remegett s ujjai közül egy százszorszépp hullott a párnákra.

— E virággal fognak eltemetni! — mondá Margit hevesen, csókjaival bírótva el a kis százszorszépet.
— Ugy lesz, — mondá a lelki pásztor — és valami hullott a leányka kezére.

Vajjon nem könnyek valának-e?
— Most atyám, tintát, papirt; az idő halad.
— Mit akar tenni? kérdé a pap.
— Szóltam már önnek ismeretlen barátomról?
— Igen, és e szivies, gyöngéd vonzalom megnyerte az ur tetszét is.

— Isteneim, hogy nem akar mutatkozni, hogy nem láthatom? — S ezzel remegve írta e néhány szót: „Jöj — siess — még láthatz . . . szeretlek” — Isteneim, atyám, atyám, siessenek, oh csak még ide érne addig . . .

— Tehát minden áron látni akarja?
— Ez imám, de az Isten nem hallgat reám.
— Leányom, ne kétkelkedjél beám, — szóló a lelki pásztor — meg hallgatja a könnyöröket! Ezen leül szükségtelen. Azon ember, ki önt imádja, kinek ön minden gondolatja, az a titkos barát: én vagyok, az Isten szerény szolgálója, ki itt sir, térdre borulva . . .

Margit ajkán a szavakra boldog mosoly lopegott, szeméi örömtől sugároztak, lehajlott, hogy a kit oly tisztán szeretett — homlokát ajkával érintse, — de e közben leszállott az angyal — és csókjaival a kis leány lelke is elroplott . . .

retét bírom, hogy uti rajzainak közrebecsajtásánál; je lapról megfedekezni nem fog. —

Az én kedves Baja városom egy szerény magán körben diadalút a mult napokban. Engedjék meg, hogy röviden tudomásukra hozzam a tényét.

Vig baráti körben élve szülvőrosaink kerültek szünyegre; ifjú hével s kegyelet parancsoltá lelkesültséggel beszélt mindegyikük városáról, hogy az elsősg habérjai neki itéltessek oda. . . .

A polemia véget nem akart érni, míg egyikünk azon ajánlatot nem teszi, hogy egy kijelölendő napon mindegyikünk sját városának nevezetességét; egy felolvasás keretében illesztve, az elsősg arany-elmájának odaítélésétét ettől legyik függővé.

Általános tetszéssel fogadtattott ez indítvány. — Ez egyszer valóban kissé megvoltam akadva városunkkal.

Miről zonglik én, hogy a babérokkal városom nevével koszorúzzam fel? A mi sétatérünket „reitschunak“ szokták nevezni, s társadalmi életünk gyupontjául elég vakmerően a tekeasztalt mondják; szellemi életükről azt regeik, hogy parlagon hever, színházükről pedig azt, hogy rendezen íres.

Ily tényezőkkel nem szállhatók versenyre — gondoltam magamban — s már-már ki akartam lépni a versenyek sorából, midőn egy gondolat villant meg agyamban, mely előre is a diadal zóli ágával kecsgetetett.

Hogy is tudtam megfedekezni egy perre csak ama kincsör, melynek birtokában van városunk, melynek mindegyik gyöngyszeme: egy bájos helye?!

Elveztettem versenyfársaimat képzeletem szárnyain városunkba, s utatórú utcára menve, bemutattam nekik a mi büszkeségünket. — És nem hagytam ki egyet sem.

Lefestettem előttük azt az X-utcai kis tündért, kinek ablakai előtt mindig félve suhantam el, nehogy megégyezzen büvös dalával, mint a monda syrénye. Bemutattam azt a gyönyörű X-utcai szépet csillagtüzb szemeivel, karcsú termetével, kit a mi mythológiánkban Junónak nevezünk. — Megemlékeztem ünnepeit Venusünkről is, azokkal a gyönyörű bőve fűtökkel, kinek örökké mosolygós arcában, annyi a báz s kellem, hogy egyszer meglátva, felelmi nem tudjuk . . . s így tovább — egytől egyig . . .

Lelkes taps, szünni nem akéro éljenzés volt jutalmam. Talán mondanom sem kell, hogy az elsősg koszorúját én, az on ő k vitykát ki, bájos o l v a s ó n ő i m, s midőn e koszorút ünnepelesen átnyújtanai van szerencsén, fogadják szivélyes üdvözlömetet diadalukhoz. És azóta nem egyszer emelek barátaim poharat Baja város szép helyeire!

Bruck Ármin.

Különfélék.

— *Milkedelőink* jóvő hó 10-én Tóth Kálmánnak „Nők az alkotmányban” című vijátékát adják elő.

— *A bajai polg. lovász-egylet* által február 1-én tartott táncvigalom alkalmával bolyolt a belépti díjakból 165 frt. 20 kr., fellépéséből 25 frt. 40 kr és 1 db. arany. — Felléptek: Klenaut Józsa úrnő 1 orb. arany, jd. Türy Mátyas úr 5 frt., Latinovics Gábor úr 3 frt. 80 kr., Szutely Lipót úr 2 frt., Kerék József úr 1 frt. 80 kr., Koller Imre úr 1 frt., Allaga Ottó úr 1 frt., Eckert Mariska úrnő 1 frt., Latinovics János ügyvéd úr 1 frt., Bodrogi Gyula úr 1 frt., Olay Lajos úr 1 frt., Paukovits Ernő úr 1 frt., Spitzer Mór úr 1 frt., Drescher Lajos úr 1 frt., Schmetzer Ferenc úr 1 frt., Pajor Lajos úr 1 frt., Schumacher Frigyes úr 80 kr., ifj. Türy Mátyas úr 50 kr. és Hadzics Péter úr 50 kr. mely szives adakozásért az egytel forró köszönetet nyilváníta. A kiadások 178 frt. 78 kr. tévén, maradétt tehát tiszta jövedelem 11 frt. 82 kr. és 1 drb. arany.

— *Gyűlölet*, Polyó hó 8-án kísérté a gym. ifjuság volt társát, Dittlán Kálmán egyetem hallgatót, a szt. Rökushoz áruaszt sirkertbe. Rokoni, barátai, ismerősei és számos részvétel, szonorodott szivvel járult a gyászkíséretnek. Sirjánál Eckert János ur tartott a gyászkíséretnek beszédet. — Déke lengjen a korán elhunyt ifjú hantja felett!

— *A bajai takarékpénztár* csütörtökön, vagyis február 22-én tartja az évi rendes közgyűlést.

— *Értesítés*. A bajai m. kir. állami tantóképezdében a tavaszi t. neképesti vizsgálatok f. év mart. 26. és 27-én fognak megtartatni. A folyamódványok, melyekhez a keresztlevelet, tanulmányról és eddig folytatott pályájáról s erkölcsi magaviseletéről bővizonyítványok csatolandók, az igazgató-tanácsosh címeze legutaláb 14 nappal előbb beküldendők. — Baja, 1877. febr. 9. — A tanfelügyelő úr megbízásából: S a m u J ó z s e f, igazgató-taná.

— *A gőzhajók* ismét közlekednek, egyelőre következő menrendben: Bajáról Mohácsra szerdán és szombat d. u. 2 órakor, Bajáról Budapestre hétfőn és csütörtökön reggeli 1/6 órakor. — A hajók Budapestre lefelé reggeli 7 órakor, Mohácsról felfelé reggeli 4 órakor indulnak.

— *Szántóruhatok* tegnap Dunanán-nal fejezte be az idényt és holnap Kalocsára rándul. Több szerencsét kívánunk az új állomáson!

— *Beküldött az Orpheus* zenemű folyóirat 3-4. kettős száma következő tartalommal: III dalmó egyveleg Javottól áltira Holz Lőrincz; Népal csardás Mihlovits Odóntól. Cyclame keringő Szabo Lajosától; Irene lengyelke Matzenauer F. Ottóól, Mansel Mizi polka française Pejakovits Lázártól; Gyakorlat harmoniuma Lickl Györgytől közli Eitler Mihály; Dal szöveg nélkül Tolnai G. J.-től. Az Orpheus egész évi előfizéti ára 4 frt. 50 kr., fél évre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 30 kr. Kiadóhivatala: Budapestben II. ker. fő-utca 20 sz. — *Tűzorszky és Párcs* budapesti zenemű-kereskedésében nyjában megjeient: „Kammerie polka-française” zongorára Rosenzveig Vilmostól. — Ára 60 kr. — Továbbá „Kater-inuldo” szintén zongorára Rohrbacher Károlytól. — Ára 60 kr.

Színészet.

Molnár György utolsóelőtti vendégjátékuk február 3-án „III. Richárd király” került színre, mely alkalommal a színterem eddigéig nem tapasztalt zsufoltság tel meg, és noha meg kell vallanunk, hogy a nagyszabásu tragodia kis színpadunkon hatást nem gyakoroltál és a közönség csakis a vendégművész III. Richárdjának általános elismerésben részéslit alakításában gyönyörködött: annyi kétségtelen, hogy *Molnár György* a classicus színi termékek iránti fogékonyág csíráját — mely hogy közönségünkben meg van, nem tagadhatjuk — még mélyebbre oltotta; ez utóbbi viszont buigazolta tömeges megjelenése által, hogy a valódi művészetért lelkesedni tud. És ha *Molnár* vendégszerzergelése egyebet nem eredményez, mint-hogy a színiaroklomek iránti hajlamát felébreszté azok keblében, hol ez eddigéig szunyagot, végtelen sokat tett a közmitvelődés terén, azon téren, melyen a hívatott művészek szerepelnie kell.

Vasárnap, február 4-én *Molnár* búcsú-fellette és jutalomjátékuk Molliere, *Alcantrop*-ja adott *Molnár* Alcestet egy fogta fel és játsza is, min ezen nehéző szerepet mult számunkban jellemtezték. A helybeli művelődő-társulat ez este ovatótt rendezett a művészek; ugyanis az első felvonás után a fűgönyv felgördültevel a társulat 5 tagu küldöttsége jelent meg a színpadon, és nemzeti szalagokkal körülfont koszorút és értékes mellát nyújtott át *Molnár*nak, mely alkalommal *Popovics Dóme* ur szokott kézzsalással ezeket mondotta:

Ünnepelt művész!

Te, ki a lánglelt szellemóriásck remek alkotásba életet öntesz, ki művészi játékok által testi zsemek elé állított az árnyak árnyékát, az embert egész valójában: ki a világot jelentő deszkákön zúg, mint a vihar; zokogsz mint a hajnali szellő hervadt virág-kedves felett; — ki szeretsz és gyűlölsz, imádkozol és áldasz, mosolygysz és átkozol szörz — mint szerepet magával hozza, — ki a ragyogó meny férnyes kapuját tárod fel előttünk és a pótoló szönyű rémít varázslod szeméink elé, — te nagy buvár, ki a sziv világl minden országát ismered, légy üdvöz általunk! (Éljenzés.)

Azon rövid idő szent emlékül, melyet körünkben töltött, fogadd kegyesen tölünk elismerésünk jelölét ezen koszorút s benne emek isét, — s völd az büszkén, mert érdemes vagy reá. (Éljenzés.)

Csekély ugyan ez emlék, de túzi kebledre és híred s dicsőség napjának sugaraitól ragyogóvá leszen!

Emlékezől meg dicsőségét fűnyökében olykorolyok a távolban rólunk is, — és e szent hazának, mely mindannyiunk büszkeségére és öömére szokáig éj! (Töszes éljenzés.)

Molnár ur látszólag meghatottan rövid dé válogatott szavakban köszönte meg a megiszteltetés. A nagyszámú közönség, kellemesen meglepve az ovatói által, lelkes „éjjen”-ekbe tört ki. *Molnár* ur másnap Szabadkára távozott azon igérettel, hogy az előtte kedvesvő állt Baja városát lehető legrovidebb idő alatt meglátogaja.

Február 6-án: „A falu rossza családja 26 év mulva” silány kísérlet; csak egy két jó jelenet van benne, mely azonban nagyon is emlékeztet a „Falu rosszára”. Hja, Tóth Ede baráteri nem hagyják nyugodni a fűzapotkákat! — Legjobban játsztak a bakterek: *Szigeti és Lendvai*.

Csütörtökön: „Egy millió egy számalakapért”, *Léndrándó* javára. Társulatunk egyik legjobb tagjának kétségteülnél nagyobb jutalomjárója nem tudunk, ha a reptereire szeszélyből (mus okot nem tudunk) nem változtatja. — Maga a darab — ugy amin eládatott — a közpérszerűsége sem közéleti meg, mivel egyuttal az előadást is jellemtezték.

Szerkesztői sürgöny.

P. 1. — Ezen számból elkészett. A legközelebbiben. F. J. — Bizalmi megisztelt Igen csinos tárcsa és közelebb megjelenik. Hiscem, hogy a félreírás tökéletesen ki van dovitva.

D. J. D. — Jövő számla talán mindkettő. Levél is megy

Felölő szerkesztő: **Erdélyi Gyula.**

Jótállási nyilatkozat minden géphez írásban.

SCHLESINGER M. L.

Mindenkinek szabadságában áll a gépeket rak táromban szak-értők által megvizsgáltatni.

vaskereskedés

és mindennemű eredeti amerikai varrógépeknek gyári raktárában

5-6

Baján.

Wheeler & Wilson varrógépek fehérnemű varráshoz.
Wheeler & Wilson „ „ szabad. kefe nélküli
 (kizárólagi raktár) fehérnemű varráshoz.
Howe varrógépek (kicsiny) fehérnemű varráshoz.
Howe „ „ (nagy) szabóknak
Howe „ „ cipészeknek,
Singer „ „ fehérnemű varráshoz.
Singer „ „ szabóknak és cipészeknek.
Grower & Backer varrógépek női cipészeknek.
Anger varrógépek szabóknak.
Aetna varrógépek „
Cylinder varrógépek cipészeknek.
Kézi-varrógépek fehérnemű varráshoz.

HÁZ-ELADÁS.

A vaskúti utcában Lenhard és Weinberger mellett lévő és a 483. számú házak szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál SCHLIVETZ MÁRTON.

OLCSÓ ÉS TARTÓS!

Temesvári Manó

4-20 **cipőgyára**
 Budapest, király-utca 1. szám ajánlja

NŐKNEK:

Fűzős topánok Brünellből fényezéses hegygyel, szép tűszel	2 frt 70 kr
Fűzős topánok erős bőrből, fényezéses hegygyel, szegzeve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3 „ -
Topánok mézga betéttel Brünellből fényezéses hegygyel, magas szabással, finom kiállítással	3 „ 50 „
Topánok mézga betéttel erős chagrinn vagy borjúbőről, szegzeve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 „ 50 „
Fűzős topánok erős bőrből fényezéses orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal	3 „ 20 „

URAKNAK:

Topánok finom chagrinn kettősbőről	3 frt 60 kr
Topánok fényezéses vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	4 „ -
Topánok finom bőrből díszes fényezéses hegygyel, termek és balakra	4 „ 50 „
Topánok orosz fényezéses bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobbj lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg	5 „ -
Vadász eszmék vizlatlan kettős bagaria vagy fényezéses bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 „ -
Ugyanaz orosz fényezéses vagy bagaria bőrből	9 „ -
Topánok finom fényezéses vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4 „ -
Topánok leányoknak Brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal	2 „ -
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós	1 „ 80 „
Topánok minire fényezéses tompa borjúbőről Bismark mintájú	4 „ 50 „

— Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Le váltébb megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszko-öltetnek.

Halljuk a szép szót! Magyar felköszöntő (toasz) könyv, szerkesztettek Wajdits József és Bátorfi Lajos. Második javított és tetemesen bővített kiad. A díszes, keménykötésű könyvnek ára 1 frt 50 kr.

Rajta fiúk vigadjunk! Közkezdességű dalkönyv, ötödik bővített kiadás. 1 frt 80 kr., díszkötésben 2 frt 80 kr.

Rajta fiúk vigadjunk! Magyar dalkönyv, olcsó kiadás, kötve 96 kr.

Rajta leányok mulassunk! Mulattató kézikönyv, magyar kölgyek számára, gyűjtötte Wajdits József. Ára az 500 lapra terjedő szünymotum borítékkal ellátott könyvnek 1 frt 60 kr. Aránymetszésű díszkiadásnak 2 frt 60 kr.

Rajta párok táncoljunk! Lakatos Sándor tánc-könyve díszes címborítékkal. Keménykötésű mű ára 1 frt. 40 kr.

Ungarn im Spiegel deutscher Dichtung. Magyarország anémét költészet tükrében díszes kiállításban fűzve 1 frt 80 kr., elegans díszkötésben aranyozva 2 frt 80 kr.

Wajdits József „Képes népnaptára” 1877-ik évre, megjelent 30,000 példányban, kötve 50, fűzve 40 kis kiadás 25 kr.

Postai megrendelések a levél vétele után azonnal teljesítetnek.

Wajdits József

könyvkiadó

BUDAPEST

3-3

BÉRBE-ADÁS.

Azelőtt Rigyiczai Kovács, most tulajdon házamban, három rendű lakosztály azonnali használatba vehetessel is haszonbérbe adható.

Milassinay Zsigmond,
 ügyvéd.

Házeladás!

Az uri-utcai 687. számú — ez-előtt Imrédy illetőleg Oltványi-féle — lakházam magtár és mellék épületeivel szabadkézből eladó.

Baján, 1877. januárhó 5-én.

Ifj. Tury Mátyas,
 köz- és váltó-ügyvéd.

Nines többé köhögés

EGGER

jutalmazott különlegességei.

EGGER Codeon-mell-pastillák dobozokban használat utasítással együtt 25 kr., 50 kr. és 1 frtos adagokban Egger melszirupja zseb fiacomban használati utasítással együtt 60 kr. és 1 frt. — Sokszorososan kipróbált és több gyógyszerészeti korypheus által ajánlott szerek köhögés, rekedtség, nyakbajok, nyálka, ko paszfej-betegség, torok-csiklandozás és minden katarrius ellen.

Skatulyák, szállítások közvetlenül a Codeon-pilulák utánvót mellett kaphatók skatulyánként 50 krjával; legkevesebb 2 drb megrendelendő.

Frisen kapható Pollerman Bertalan és Bozsek ózsef urtónál.

EGGER A. Budapest, Erzsébetter 3